

Willem blijft plakken!

Gezelligheid kent geen tijd, toch? Een drupje van dit, een likje van dat... Voor je weet blijk je in de kleine uurtjes verzeild te zijn geraakt. Maar beter géén slok van MEK!

Butanon of methylethylketon (doorgaans afgekort tot MEK) is een kleurloze vloeistof, met een doordringende, zoete geur die door sommigen als prettig wordt ervaren. Maar ik vind het stinken!

MEK is sneldrogend. De te verbinden delen worden week en lossen dus enigszins op. Daardoor smelten ze samen, ze worden als het ware aan elkaar gelast. Ik vind het plezierig spul om mee te lijmen. Let op: MEK werkt alleen bij styreen. Platen ABS reageren er niet op; je moet dus altijd even testen of MEK het geschikte middeltje is.

Maar, zoals ik zei, het is geen fris spul. Het is zeker aan te raden om flink te ventileren tijdens het gebruik. Het is bepaald geen gezond goedje voor je luchtwegen. Je kunt het kopen bij de drogist.

Dus: proost! Op een hoop gezelligheid en verbondenheid bij onze MVA. Maar niet met MEK.

Willem blijft niet plakken!

Je kent Willem toch? Is een levensgenieter hoor. Kijkt altijd met een open blik de wereld in: is er nog iets leuks te beleven? Willem wil er graag bij zijn. Maar niet voor eeuwig.

Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan. Dus vul het glas nog een keer bij, maar daarna is het echt tijd om op te stappen.

En Willem weet ook hoe je dat het beste kunt doen. Dus heeft ie alle (zelf beschilderde!) Preiser-figuurtjes op het station Nederburcht vastgezet met een drupje fotolijm. Dat is namelijk een verbinding die ook weer los te maken is zonder dat er schade ontstaat. Poppetje weg - niks meer te zien dus!

Firma Noch heeft een toepasselijke naam voor deze speciale lijmsoort: Hin & Weg Kleber. Het is een beetje elastisch. Bij het onbedoeld licht aanstoten van een figuurtje veert het wat mee. Maar het kost weinig moeite om zo'n modelbaanbewoner te verwijderen - zonder sporen na te laten!

Dus als het gezellig wordt dan kun je Willem verwachten. Maar hij blijft niet plakken!

Willem blijft toch plakken!

Willem heft weer het glas met je. Op je gezondheid! Eén zo'n neutje moet kunnen, toch? Van liters pils krijg je een bierbuik, maar een enkel borreltje, dat vult echt niet.

Dat is vaak ook het probleem met lijm. Het vult niet. Je zult dus moeten zorgen voor mooi aansluitende lijmvlakken. Als er een flinke kier tussen zit, dan kun je plakken wat je wilt, maar zonder resultaat. Ja, een lekkere knoeiboel misschien.

Want stel nou, zegt Willem, dat je een haventje aanlegt of een meertje, een zwembad in de achtertuin. Op je modelbaan natuurlijk. Dan ga je water imiteren met een paar flinke lagen jachtlak of je maakt gebruik van giethars. Tja, vervolgens word

je genadeloos afgestraft: die plakzooi lekt allemaal tussen die kieren door. Dweilen met de kraan open.

Gebruik in zo'n situatie Poly Max van Bison. Dat is stroperig, droogt redelijk snel op én dicht naden en kieren! Het blijft elastisch, is overschilderbaar en krimpt niet. Het zit is zo'n ronde kitbus. Even spuiten en dan slikken. Maar dat laatste dus met een neutje. Of toch liever een biertje? Proost!

Willem blijft zeker plakken!

Willem heft weer het glas met je. Niet te vaak, want overdaad schaadt. En dat geldt zeker voor een borrel. Niet spotten met je gezondheid hoor!

Sowieso zal Willem veiligheid voor alles stellen. Neem nou de vangrails die hij samen met Pascal en Therus langs de weg plaatste. Slap spul! Tijdens het modelspoorweekend reed een Faller-truck van Jaap de hele boel omver en stortte pardoes in de afgrond. Die vrachtwagen kon zo naar autokerkhof De Gallemiezen. Doodzonde. De pootjes van de vangrails braken als luciferhoutjes. Dus ging Willem op zoek naar langere en stevigere paaltjes. Stalen spelden, dat leek hem wel wat. En hoe

maak je die onwrikbaar aan plastic vast? Met Super Power, drie tubes bij de Lidl voor een habbekrats, of met Strong & Easy van Pattex. Dan kunnen die rails tenminste weer vrachtauto's vangen.

Daar kun je veilig mee thuis komen! Proost!

Willem blijft plakken!

Heus, Willem hangt niet de hele tijd aan de bar, hoor. 't Is natuurlijk reuze gezellig in onze eigen Spoorbiels. En de bardames (ja, we hebben tegenwoordig twee van die liefvallige gastvrouwen!) schenken er je graag iets in. Zo zie je hem in ieder Zijspoor wel met een neutje voor zijn neus, maar het is een man die maat weet te houden. Een kopstootje op zijn tijd, een gezellig kletspraatje erbij, prima. Maar daarna is het weer tijd om aan de slag te gaan. De baan op! Het werk wacht. Er is nog genoeg te doen.

Niettemin is het verleidelijk om net te doen alsóf je druk bent, maar ondertussen ongemerkt je clubgenoten observeren. Wat doen ze allemaal? Waar zijn ze mee bezig? Kijk nou eens! Wat doet die voorzitter? Hij richt een pistool! Moeten we dekking zoeken? Nee, dat valt gelukkig mee. Hij heeft een (draadloze!) GluePen van Bosch in de hand. Even de trekker overhalen en het lijmklusje is al geklaard. Handig hoor. Vooral als je maat moet houden. En dat, zo schreven we toch net, dát is precies een goede eigenschap van onze Willem.

Willem blijft plakken!

Als we het geheimpje verklappen, gaat de magie wellicht verloren. Willem heft hier weer zijn vertrouwde glaasje, maar... in onze bar mág helemaal geen sterke drank worden geschonken! Dus hebben we voor de foto een mix gemaakt van sterk verdunde koffie. Ahum - op je gezondheid!

Groot voordeel daarvan is wel dat Willem helder van geest blijft. Niks geen wartaal of gelal, absoluut geen last van evenwichtsproblemen en géén vertraagde reactiesnelheid. Is misschien een tikje jammer, want sáái, maar wel fijn als je Willem een vraag stelt.

Even testen: Willem, welke lijm zou jij ons aanraden als we transparant plastic, zoals ramen en lichtkoepels, willen vastzetten? Het antwoord komt prompt: Busch Haftkleber, Humbrol Clearfix, Deluxe Glue 'n' Glaze of Crystal Klear.

Je krijgt geen lelijke lijmvlakken en druipers op je ruiten. Precies wat we zochten! Helemaal helder. Proost!

Willem blijft plakken!

Je ziet de tevreden blik van die pretoogjes, je ziet de lach om de mondhoeken, maar je weet natuurlijk niet hoe váák Willem het glas zo innemend heft! Elke week op de vaste clubavond? Vier keer per jaar, als Het Zijspoor verschijnt? Of iedere avond een of meerdere glaasjes? Geldt hier: Willem weet er wel raad mee?

Dat gaat in ieder geval niet op voor de combinatie Bison en ABS. Dat laatste (Acrylonitril-butadien-styreen) is een kunststof die ook bij 3D-printing veel wordt gebruikt. Maar "hoe lijm je ABS aan ABS?" is voor Bison een lastige vraag. In een papieren lijmwijzer wordt Kombi Plastic of Nexus Glue geadviseerd. De digitale lijmwijzer geeft (o.a.) de suggestie Bison Model plastic.

Sowieso vindt de website niets op het trefwoord ABS. Uiteindelijk raadt de helplijn Bison Multilijm Strong&Safe aan (want Nexus bestaat niet meer).

Ofwel: Bison weet er niet zo heel strak raad mee. Willem haalt luchtig zijn schouders op en adviseert om nagellakremover als lijm te gebruiken. Hoe wéét zo'n man dat? Laat me raden. Een borreltje doet wonderen.

Willem blijft plakken!

Gaan we toosten op het nieuwe jaar? Nee, zegt Willem, we blijven niet aan de gang. 't Is al maart hoor!

Precies een jaar geleden las Willem trouwens met bijzondere interesse een bericht in het wetenschapskatern van de Volkskrant. Een onderzoekster liet zich inspireren door gekko's en borstelwormen. Huh? Nou, heb jij je dan nooit afgevraagd hoe gekko's zo goed aan de muur kunnen blijven plakken? Dat komt door het harige oppervlak van de pootjes. Maar nu heeft ze uitgevonden dat het effect heel goed na te maken is met een structuur als van een golfballetje. Handig als je robots wilt laten klimmen.

En borstelwormen dan? Die bouwen hun eigen huisje ... onder water! Doe dat maar eens na met een Faller-bouwpakketje. De worm maakt met eiwitten een soort lijm die niet mengt met water. Als we die lijm op synthetische wijze zelf konden maken zou het heel goed te gebruiken bij het herstel van buikweefsel na een operatie.

Interessant, nietwaar? Hebben wij als modelbouwers daar wat aan? Wat denk je zelf?

P.S. Willem is trouwens sinds zijn verhuizing ook Velp(on)-deskundige!

Willem blijft plakken!

Onze Willem is ervaringsdeskundige, zeker op het gebied van lijmen en plakken. Tja, anders kun je natuurlijk ook niet vier keer per jaar zo'n pakkende column over het onderhavige onderwerp schrijven. Maar iedere prof moet zijn kennis op peil houden. Daarom leest Willem uiteraard de nodige vakliteratuur. Voorbeeld? Hij las in MSM van mei 2014 een waardevolle tip over het bevestigen van transparante folie in een lasergesneden gebouw. De handleiding adviseerde superlijm. Maar dat is echt een foute keuze! Superlijm heeft de nare eigenschap dat het op kunststof blijft doorwerken. Na verloop slaat de boel wit uit; de vensters zullen dan (gedeeltelijk) mat worden, hoe zuinig de lijm ook wordt aangebracht. Gebruik een gewone alleslijm!

In Railhobby vond onze lijmprof een artikel waarin bouwpakketten van kunststof en lasercut worden vergeleken. In grote lijnen krijgen de laatste de voorkeur. De daarvoor meestal geadviseerde lijmsoorten zijn die van het eigen merk. Ja, dat haal je de koekoek. Gebruik gewoon 'ordinaire' houtlijm van welk merk dan ook, in dat advies kan Willem zich helemaal vinden. Twintig keer zuiniger en met water verdunbaar (en dan met een penseel opbrengen).

Toch eens vragen of ie voor een beste borrel ook zo'n verstandig, zuinig advies heeft! Prosit is tenslotte Latijn voor "*het strekke u tot voordeel*".

Willem blijft plakken!

Niet te diep in het glaasje kijken hoor. Beter is het om grondig het notitieboekje van Willem te bestuderen. Daar staan heel wat wijsheden in.

Tip 1. Er bestaat huidenlijm, beenderlijm en zelfs zenuwlijm (zomaar wat weetjes hoor) maar in het bij Willem favoriete Belgische Modelspoor Magazine gaat het vaak over Titebond. Dat is een synthetische lijmsort, die keihard opdroogt; niet zo flexibel als de bekende houtlijmen. Het kent een korte droogtijd; een beetje schuiven, vergeet het maar. Je hebt het al begrepen: het hecht bijzonder goed. Dus lastig te verwijderen. Onze adverteerder Baptist heeft 17 soorten op voorraad.

Tip 2. Als je houtlijm aanschaft (denk: Bison, Pattex), let je dan ook op de aanduiding D1, D2, D3, D4? D1 is voor gebruik binnenshuis bij kamertemperatuur. Deze lijm laat gemakkelijk los bij blootstelling aan vocht. Ook D2 kan maar zeer matig tegen vocht. D3 wordt zowel binnen als buiten gebruikt. Deze lijm laat niet zomaar los bij blootstelling aan vocht. Nuttig voor toepassing in badkamers. D4 wordt gebruikt voor zowel binnen- als buitentoepassingen waarbij vaak en veel condensatie optreedt.

Wat ik me nou afvraag: hoeveel tip geeft Willem aan onze barvrouw?

Willem blijft plakken!

Zou Willem zijn borreltjes voor de zaterdagavond thuis via internet bestellen, denk je? Mis hoor! Willem is nog van de oude stempel; die doet niet aan digitale fratsen. Of toch wel...

Komt ie vorige week ineens aanzetten met een verhaal dat van Facebook afkomstig is. Op de pagina van Modelspoor Scenery Tips&Tricks had iemand last van een verstopt lijmbuisje. Het ging om Faller Expert lasercut. "Ierie-gek" werd ie er van. Tussen de vele reacties zaten goeie tips, zoals de volgende.

"Als het een naald is hou ik er een aansteker bij. Dan in het buisje knippen en hij gaat weer als een trein. PAS OP, kan steekvlam uitkomen. Maar lasercut is voor die kartonnen bouwpakketten. Is soort houtlijm met iets erin. Vrij plakkerig en dun. Heb nu ontdekt: schroef de rode dop met naald eraf en leg hem in schaalje warm water. Zuig een paar keer vanaf het naaldje warm water erin en blaas hem door. Veeg hem met keukenrol droog. Doe het dunne stiftje in de buis en schroef hem erop. Werkt echt perfect. Hij is nog steeds goed."

Het zou me niet verbazen als Willem stiekem óók lid blijkt te zijn van de pagina Borrelpraat Tips&Tricks. Een vette like voor Willem!

Willem blijft plakken!

De dag van onze lijmprofessor zit er bijna op. Willem nestelt zich in zijn luie stoel - een borreltje onder handbereik. Hij pakt Railhobby 375 van tafel en leest hoe Karst Drenth een Plan U bouwt van geplot styreen.

(...) Voor het werken met styreen(plaat) kun je denken aan oplosmiddel in de vorm van Bison-kit verdunner/ontvetter. Willem mompelt voor zich uit dat ie hier zelf al twee keer¹ over schreef.

(...) twee delen 'koud' op elkaar zetten en met een streekje oplosmiddel smelt het styreen. Hoewel deze methode heel snel en gemakkelijk werkt, is ze niet geschikt voor het op elkaar lijmen van plaatjes. Zijn ogen scannen de tekst vluchtig; hij slaat stukken over. Wie kan hem nog iets vertellen over lijmen? (...)

Omdat het oplosmiddel niet kan verdampen, zijn gaten en andere vervormingen het resultaat. Dus gebruiken we voor het op elkaar lijmen van platen een zogenaamde langzame lijm, bijv. Uhu-Plast in het flesje-met-kwastje. Direct zeer stevig aandrukken. Hm, dit is toch wel interessant. Ongemerkt gaat ie rechterop zitten. (...) Laat men zo'n onderdeel aan de lucht drogen, zal het met zekerheid krom trekken. Daarom gelijkde platen onder druk (bijv. een stapel dikke boeken) tenminste 24 uur met rust laten. Leerzaam, heel leerzaam, knikt Willem, en neemt een ferme slok. (...) Voor extra stevigheid is het vaak slim om de hoeken met een derde soort lijm na te lopen: 'snelle' styreenlijm zoals Reveil Contacta of Faller huisjeslijm. Goeie tip, Karst! roept hij uit. Zijn vrouw kijkt verrast op. (...) Als laatste is er dan nog de secondelijm. Deze wordt gebruikt als andere materialen (bijv. resin, ijzer of messing) aan styreen gelijmd moeten worden. Het borrelglasje blijkt ineens leeg te zijn. Maar daar weet Willem wel wat op!

¹ Lees Willems eerste bijdrage terug in Zijspoor 2014-1 of de vijfde aflevering in Zijspoor 2015-4.

Willem blijft plakken!

In oktober 2015 las onze lijmspecialist in Trouw de column "Spin met zes ogen en een lijmpistool" van Jelle Reumer. Hier de sterk ingekorte versie.

"Toen ik zaterdagochtend in mijn lege badkuip keek, speelde zich daar een boeiend tafereel af. Een klein spinnetje deed zich te goed aan een grote dode papiervis, een soort zilvervisje. Meestal zijn papiervisjes 's nachts actief en zie je ze bij het ochtendgloren soms nog schichtig wegschieten. Dat laatste kon dit exemplaar niet meer, hij lag als verstijfd op de bodem van de badkuip en liet zich leegzuigen door het spinnetje. Ik vond dat zo interessant dat ik mijn fototoestel pakte, het tafereeltje vastlegde en de wereld in twitterde. Een van de reacties: niet zomaar een spinnetje maar de getijgerde lijmspuiters!"

Daar had ik nog nooit van gehoord. De naam alleen al! Getijgerde lijmspuiters is echt de Nederlandse naam van dit spinnetje; het verwijst naar het vlekkenpatroontje op de poten en het lijf. Lijmspuiters verschalken hun prooi door er een giftige straal lijm op te spuiten. Een kleverige draad spinrag wordt van korte afstand op een argeloos insect afgevuurd. De beschoten prooi plakt dan subiet aan de ondergrond vast en wordt vervolgens in alle rust verorberd. De spinnetjes worden niet groter dan zo'n vijf à zes millimeter, maar dat wordt ruimschoots gecompenseerd door hun technologisch hoogontwikkelde vangtechniek.

Het papiervisje was 's avonds leeggezogen en de getijgerde lijmspuiters zat elders in de badkuip, wachtend op een volgend slachtoffer om met een ferme straal giftig plaksel te beschieten. Conclusie: wie geen onwenselijk gedierte in huis wil, moet zulke spinnetjes koesteren. Het zijn onze bondgenoten in de strijd tegen papiervisjes en andere ongewenste fauna."

Willem blijft plakken!

Dertien keer eerder al stond in ons Zijspoor een aflevering van deze rubriek. De eerste was geïnspireerd op onderstaand notitieblaadje van Willem. De rest is - bekentenis - veeleer het resultaat van modern 'knippen en plakken' door de samensteller van dit clubblad. Ook de foto met het glaasje (koffie...) was niet Willems eigen idee. Net zo min trouwens als het ruiken aan een tube lijm. De knipselmap raakt leeg, al is de conclusie ook dat de wereld van lijm aan elkaar hangt van vele tientallen nauwelijks te begrijpen chemische producten waarover je kunt blijven schrijven: acrylaatlijm, polyvinylacetaat, neopreen, polyurethaan, methylcellulose, cyclohexaan, epoxyhars, latex, polycarbonaat. Uiteindelijk moet je toch vooral zelf uitvinden welke lijm het beste bij het onderhavige klusje past.

Nog een paar sympathieke tips. Ook Peco heeft een apparaat om elektrostatisch grasvezels aan te brengen. Oké. Natuurlijk met een eigen lijmproduct: Peco Scene Basis Glue. Het zal best. Maar dan: voor het aanbrengen van nieuwe laagjes vezels bovenop een eerste 'vacht' is er een spuitbus PSG-11 Layering Glue.

Of deze: styreen is uitstekend te verlijmen met Bison Kit verdunner. Dat spul doet styreen versmelten en dat is precies de bedoeling. Zo'n busje gaat jaren mee!

Een hobbyist maakte van styreen zijn eigen sleepboot. Voor het vastzetten van de gebogen rompdelen aan de dekplaat ging zijn voorkeur uit naar plasticlijm van Ruderer dat, zo was zijn ervaring, de meest onmogelijke constructies weet te hechten.

*Constructielijm v.a. om
stenen op elkaar te lijmen*
*Topspeed houdt lijm; sneldro-
gend, stankvrij en draadloos.*
*Poly Max v. Bison, is stro-
berig, droogt redelijk snel
op en dicht naden en kieren*
*O.D. goed voor wanneer je
"water" wilt imiteren, dan
loopt de vernis niet door de
naden weg. Is verpakt in
zo'n ronde kit bus*